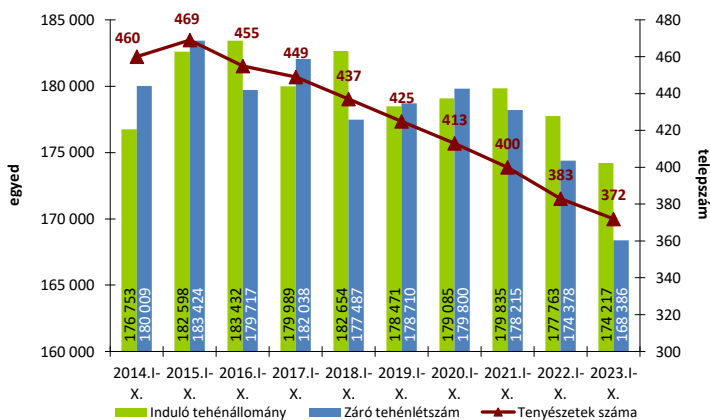
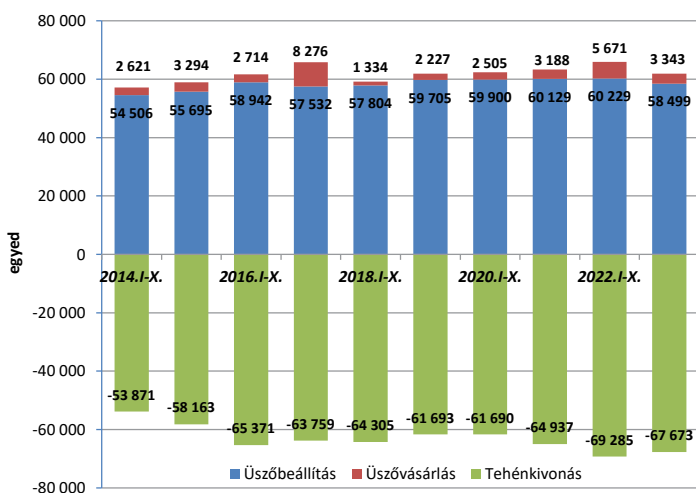

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-X. hó)

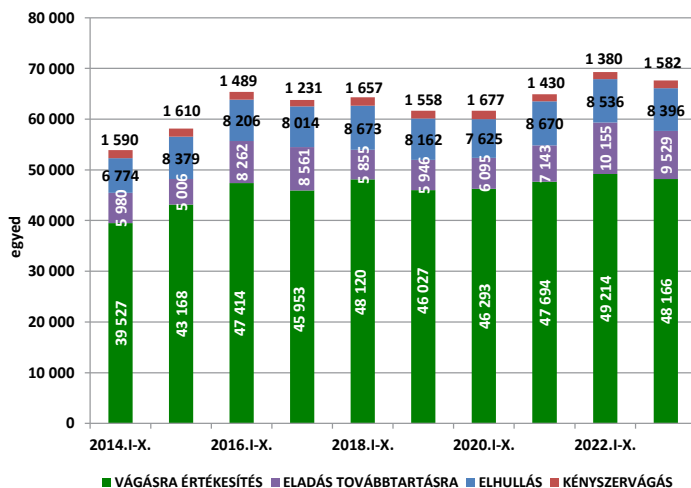
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 októberében 11-gyel (-2,9%) kevesebb volt, mint 2022 októberében, de a termelésellenőrzött tenyészetek száma októberben már nem csökkent szeptemberhez képest. Ugyanakkor 2023. október végén 5.992-vel kevesebb (-3,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 19,1%-kal (-88) kisebbedett, de 2014 októbere óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-11.623 egyed, -6,5%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 391-ről 453-ra emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-X. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023 első tíz havában tovább csökkent (-5.831 egyed; -3,3%). 2023 első tíz havában a tehénkivonások száma csökkent (-1.612 egyed; -2,3%), és jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-2.328 egyed; -41,1%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is zsugorodott (-1730 egyed; -2,9%) 2022 hasonló időszakához képest. Összességében 2023 első tíz havában a tehénkivonás nagysága meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány érezhetően csökkent.

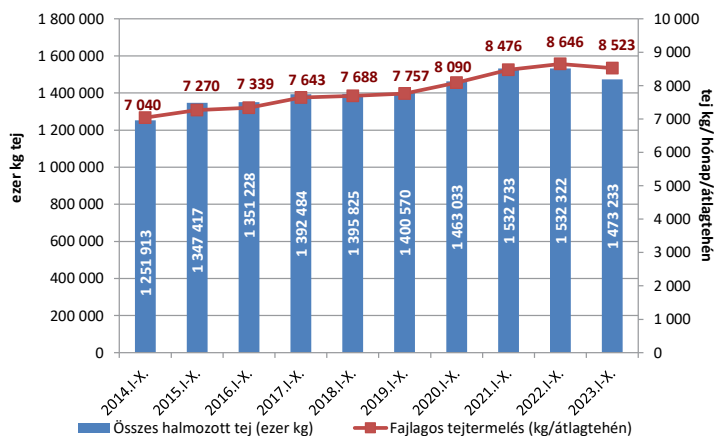
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-X. hó)

2023 első tíz havában az állományból kivont tehenek 71,2%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 48.166 volt), 12,4%-át (8.396 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,3%-áért (1582 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 14,1%-ot (9.529 egyed), ami magas érték. 2023 első tíz havában az induló tehénállomány 27,6%-át selejtezték, 0,9%-át kényszervágták, 4,8%-a elhullott és 5,5%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 38,8%-át vonták ki a termelésből, ami nagyon magas tehénkivonási aránynak számít az elmúlt 10 évben.

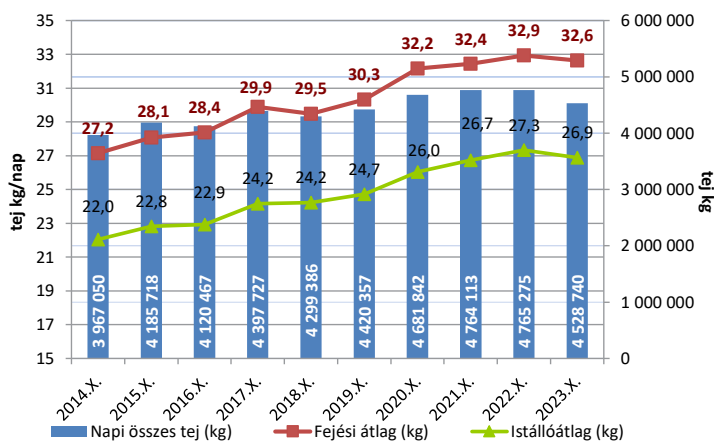

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I-X. hó)

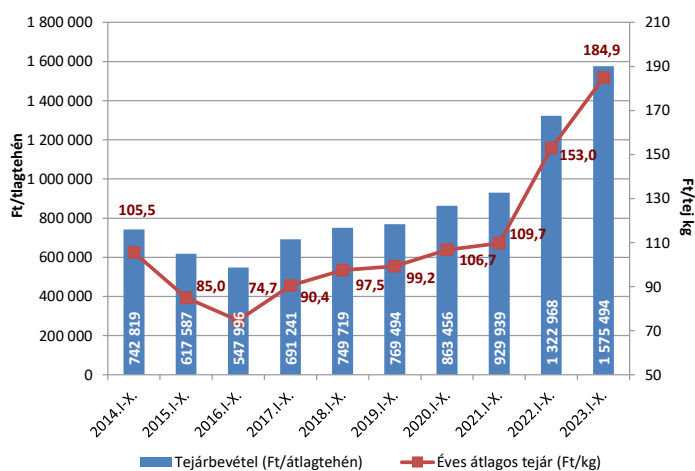
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmozott tejtermelése 2023 első tíz hónapjában csökkent (-59,1 millió kg; -3,9%) 2022 hasonló időszakához képest, de meghaladta az 1,47 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés is tovább csökkent (-123 kg; -1,4%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 októbere között a fajlagos tejtermelés növekedése 21,1%-os volt (+1483 kg), míg az összes halmozott tejtermelés hasonló mértékben, 22,3 millió kg-mal (+17,7%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehénállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. X. hó)

2023 októberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év októberi termeléséhez viszonyítva jelentősen, 4,528 millió kg-ra csökkent (-237 ezer kg, -5,0%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt. Emellett a fejési átlag (-0,29 kg, -0,9%) és az istállóátlag (-0,44 kg, -1,6%) is csökkent 2022 októberéhez képest. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,562 millió kg-mal lett több (+14,2%), a fejési és istállóátlag 5,49, ill. 4,85 kg-mal nőtt (+20,2%, ill. +22,0%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I-X. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első tíz havában megközelítette az 1,6 millió Ft-ot, 19,1%-kal nőtt 2022 hasonló időszakához képest és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első tíz havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés -1,4%-os csökkenésével szemben a

nyerstej árának 20,8%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 112,1%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 21,1%-os és a tej árának 75,2%-os emelkedése 10 év alatt. A fogyasztói árakat vizsgálva az Európai Unió statisztikai hivatalának adatai szerint 2015 januárjától 2023 szeptemberéig a vaj Magyarországon drágult a legnagyobb mértékben (+108,6%), az alacsony zsírtartalmú friss tej pedig a harmadik legnagyobb mértékben (+71,9%) az EU-ban, ami a mindig csökkenő kiskereskedelmi forgalmi adatokban is tükröződik. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára gyakorlatilag stagnált 150 Ft/kg feletti árszinten. Ezzel egyidőben a nyerstej kiviteli ára tovább növekedve meghaladta a 160 Ft/kg-ot, és így a kiviteli ár már érezhetően meghaladta a termelői átlagárát, ami az uniós átlagár szintje alatt van. Globálisan és az Európai Unióban a nyerstej és a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően stagnál, ill. enyhe emelkedésnek indult. Összességében elmondható, hogy a hazai nyerstejárak stabilizálódnak.

